

Úřad práce České republiky, generální ředitelství

Č.j.: UPCR-2023/78753-20000403/2

Poskytnutí informací ohledně metodických pokynů, normativních instrukcí a interních směrnic vztahujících se k příspěvku na bydlení, příspěvku na péči a dalších

Žádost:

ze dne 04. 07. 2023

Žádost o poskytnutí informací na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Žadatel žádá poskytnutí úplných znění metodických pokynů, normativních instrukcí či jinak nazvaných interních směrnic, upravujících:

1. provádění zákona č. 117/1995 Sb., v souvislosti se změnami v příspěvku na bydlení v letech 2022-2023, pokud byly vydány,
2. provádění § 7 odst. 5 zákona č. 117/1995 Sb., v souvislosti se změnami posuzovaných osob pro potřeby příspěvku na bydlení od 1. 7. 2020 (dříve dle trvalého pobytu, nyní podle zákona č. 110/2006 Sb.), pokud byly vydány,
3. provádění zákona č. 111/2006 Sb., v souvislosti s výpočtem dávky doplatek na bydlení, především posouzení oprávněných nákladů, pokud byly vydány v letech 2022-2023,

Na tuto metodiku upozornil dne 3. 7. 2023 veřejný ochránce v tiskové zprávě „Stanovování doplatku na bydlení bude i díky ombudsmanovi spravedlivější. Ministerstvo práce a sociálních věcí vydalo novou metodiku, ve které zohlednilo doporučení ochránce.“

4. provádění § 2 (příp. § 10) zákona č. 111/2006 Sb., v souvislosti s posouzením vážné mimořádné události (kauce, energetická krize, doplatky na energiích), pokud byly v letech 2022-2023 vydány,
5. provádění zákona č. 588/2020 Sb., pokud byly ode dne účinnosti zákona vydány,
6. provádění ustanovení o zaopatřovacím příspěvku dle zákona č. 359/1999 Sb., pokud byly ode dne účinnosti změny zákona (zavedení sociální dávky) vydány.
7. Dále žádáte o sdělení, příp. poskytnutí materiálu (plánované legislativní opory), doporučeného postupu, statistiky, příp. jiné úvahy, o zneužívání příspěvku na péči a v souvislosti s tím, kolik bylo v období roků 2020-2023 provedeno kontrol využívání příspěvku na péči s rozdělením na jednotlivé Úřady práce, na podnět či z rozhodnutí Úřadu práce, s obecným sdělením, zda bylo či nebylo zjištěno pochybení.

K Vaší žádosti Vám na základě podkladů předaných Odborem zaměstnanosti a nepojistných sociálních dávek generálního ředitelství Úřadu práce České republiky, do jehož věcné působnosti předmětná problematika spadá, zasílám v příloze následující dokumenty:

k bodu 1:

- Instrukce MPSV č. 3/2022 – Sjednocení postupu při aplikaci zákona č. 17/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, změny v příspěvku na bydlení

k bodu 2:

- Instrukce MPSV č. 5/2020 – Sjednocení postupu při aplikaci zákona č. 363/2019 Sb., kterým se s účinností od 1. července 2020 mění zákonné podmínky pro nárok na příspěvek na bydlení podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů
- Sdělení ÚP ČR č. 13/2020 – Příspěvek na bydlení od 01.07.2020 a šetření v místě v rámci příspěvku na bydlení
- Úplné znění Instrukce MPSV č. 5/2021 – Sjednocení postupu při aplikaci zákona č. 285/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

k bodu 3:

- Stanovisko MPSV ze dne 4. 4. 2022 ve věci zápočtu příspěvku na bydlení pro doplatek na bydlení na základě závěru Nejvyššího správního soudu
- Instrukce MPSV č. 5/2023 – Sjednocení postupu při určení v místě obvyklého nájemného dle § 34 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů

k bodu 4:

- Sdělení ÚP ČR č. 10/2022 – Postup při poskytnutí mimořádné okamžité pomoci k úhradě nezbytného jednorázového výdaje – jistoty (kauce)
- Instrukce MPSV č. 18/2022 – Sjednocení postupu v řízení o jednorázové dávce mimořádné okamžité pomoci podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, v souvislosti s odůvodněně zvýšenými náklady na bydlení nebo s nedoplatky v rámci vyúčtování nákladů na bydlení

k bodu 5:

- Instrukce MPSV č. 3/2021 – Sjednocení postupu při aplikaci zákona č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném pro nezaopatřené dítě a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o náhradním výživném)
- Směrnice ÚP ČR č. 2/2021 – Sjednocující pokyny pro útvary nepojistných sociálních dávek dle zákona č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném pro nezaopatřené dítě a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o náhradním výživném) a jeho implementace do praxe Úřadu práce ČR

k bodu 6:

- Instrukce MPSV č. 1/2022 – Sjednocení postupu při aplikaci Části osmé zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, „Zaopatřovací příspěvek“
- Sdělení ÚP ČR č. 5/2022 – Sjednocení postupu při aplikaci zákona č. 359/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 363/2021 Sb., v oblasti dávek SPOD

k bodu 7:

- tabulka o kontrolách využívání příspěvku na péči za rok 2020

- tabulka o kontrolách využívání příspěvku na péči za rok 2021
- tabulka o kontrolách využívání příspěvku na péči za rok 2022

Údaje o kontrolách využívání příspěvku na péči za rok 2023 budou k dispozici až v průběhu února 2024, údaje za I. pololetí 2023 v průběhu srpna 2023.

Kontroly využívání příspěvku na péči provádí Úřad práce ČR v souladu s § 29 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. V zasílaných tabulkách jsou uvedeny počty provedených kontrol využívání příspěvku na péči v rámci jednotlivých krajských poboček Úřadu práce ČR a počty případů, kdy bylo zjištěno drobné nebo závažnější pochybení. Pokud jsou při kontrole zjištěny spíše drobné nesrovnalosti a závady, provádí sociální pracovník v rámci kontroly opětovné poučení příjemce příspěvku na péči o jeho zákonných povinnostech. Pokud jsou při kontrole zjištěna závažná pochybení, zahájí Úřad práce ČR správní řízení z moci úřední o opětovném posouzení nároku na příspěvek péči a jeho výši. Kontroly využívání příspěvku na péči se vykonávají podle plánu kontrol, který je v kompetenci každé krajské pobočky Úřadu práce ČR, případně se kontroly vykonávají na podnět, který obdrží Úřad práce ČR.

Úřad práce ČR nezpracoval žádný materiál o zneužívání příspěvku na péči ani mu není známo, že by takový materiál zpracoval jiný správní orgán. Ze zasílaných tabulek vyplývá, že závažná pochybení při využívání příspěvku na péči, kdy bylo následně zahájeno správní řízení z moci úřední, byla v letech 2020 až 2022 zjištěna v necelém 1 % provedených kontrol.

S pozdravem

Příloha: dle textu